

Bollettino n. 1066

La pressione nemica in Tunisia validamente contenuta

11 velivoli distrutti, 2 piroscafi
colpiti

Bollettino n. 1066:

Il Quartier generale delle forze armate comunitarie: Attacchi locali sono falliti sul fronte meridionale tunisino per la pronta reazione dei nostri reparti.

La persistente violenta pressione avversaria nel settore occidentale è stata validamente contenuta in aspri combattimenti ai quali l'arma aerea italiana e germanica ha portato il suo concorso ininterrotto ed efficace.

L'aviazione anglo-americana ha perduto ieri 12 apparecchi dei quali 7 abbattuti dalla caccia e 5 distrutti dalle artiglierie contraeree.

Nelle accanite lotte dei giorni scorsi si sono particolarmente segnalate le seguenti unità tedesche: 10a divisione corazzata, 2 battaglione del 443 reggimento granatieri corazzati, battaglione cacciatori della luftwaffe.

Nostri velivoli hanno intercettato nelle acque della Cirenaica un convoglio fortemente protetto colpendo con siluri due mercantili, uno da 8000 ed uno da 5000 tonnellate.

Aerei nemici sorvolavano, nel pomeriggio di ieri località della Sicilia lanciando bombe e spezzoni: qualche fabbricato veniva danneggiato, un cittadino ucciso a Licata (Agrigento). La regione di Cagliari è stata obiettivo di una incursione nelle prime ore di stamane: Non ancora accertato il numero delle vittime.

Quattro nostri apparecchi non hanno fatto ritorno dalle operazioni di guerra degli ultimi giorni. (Stefani.)

Nota al bollettino n. 1066.

I due sommergibili nemici di cui al bollettino n. 1053 in data 13. Aprile 1943 21° del Quartier generale delle forze armate sono stati affondati da una corvetta al comando del tenente di vascello Augusto Migliorini da Piombino. (Stefani.)

Vojno poročilo št. 1066

Nasprotnikov pritisk v Tuniziji hrabro zadržan

11 letal sestreljenih, 2 parnika
zadeta

Italijanski uradno vojno poročilo 1066. pravi: Krajinski napadi na južnem tunizij-
skem bojišču so zaradi takojšnjega odgovora
naših oddelkov spodleteli.

Traja joči siloviti nasprotnikov pritisk na za-
hodnem delu bojišča je bil hrabro zadržan
v hudih bojih, pri katerih sta italijansko in nem-
ško letalstvo neopotrtno in uspešno pomagali.

Angloški in ameriško letalstvo je večer iz-
gubilo 11 strojev, od katerih so jih 7 sestrelili
lovel. 5 pa jih je uničilo protiletalsko topništvo.

V zaprženih bojih preteklih dni so se po-
sebnost izkazale naš. nemške jedinice: 10. oklep-
na divizija, 2. bataljon 443. polka oklepnih gre-
nadirjev ter lovski bataljon nemškega letalstva.

Naša letala so v cirenajskih vodah
prestregla močno zavarovan konvoj ter s torpedom
zadela 2 trgovski ladji, eno za 8000, eno za 5000
ton.

Nasprotnikova letala so večer popoldne le-
tala nad raznimi kraji po Siciliji ter metala
bombe in zažigalke. Nekaj poslopij je bilo poško-
dovanih, en mešanec pa ubit v Licati (Agrigento).

Pokrajina okrog Cagliari je bila cilj letal-
skega napada v prvih današnjih jutranjih urah.

Število žrtev še ni ugotovljeno.

Z vojnih nastopov zadnjih dni se štiri naša
letala niso povrnila.

Prelom diplomatskih odnosov med Poljsko in Sovjeti zaradi odkritja o pokolju poljskih častnikov

Ankara, 27. aprila. s. Na stališče dozdevne
poljske vlade do strahotnega odkritja v katyn-
skem gozdu, stališče, ki ni bilo nič drugega ka-
kor zahteva po pojasnitvi strahotnega pokolja,
ki so ga storili Sovjeti, je moskovska vlada zato,
ker ni imela nobenega pravega dokazila, s katerim
bi zavrnila obtožbo, ki je bila naslovljena nanjo,
odgovorila s svojim običajnim nasilnim nastopom
in je zapovedala poljskemu veleposlaniku v Ku-
biševu, da mora zapustiti ozemlje Sovjetske zveze.

Prelom v diplomatskih odnosih med Moskvo in
poljsko vlado, ki sedi v Londonu, pomeni prav za
prav prvo nevarno razpoko v zavezniški fronti, za
katero trdijo, da je enotna.

Buenos Aires, 27. aprila. s. Prelom diplo-
matskih odnosov med Sovjetsko Rusijo in namiš-
ljeno poljsko vlado v Londonu, po sklepu Sov-
jetov, je naredil močan vtis v vseh ameriških
prestolnicah in tvori po veljkonem častnikar-
skem počitku glavni predmet političnih razprav.

Berlin, 27. aprila. s. Prihodnja številka re-
vije »Berlin-Rim-Tokio«, ki jo izdaja nemško zu-
nanje ministrstvo, bo prinesla uvodnik, ki spričo
zadnjih sestankov med voditelji oti daje izraza
revolucionarnemu značaju sedanje evropske vojne.

Ta vojna je politična in se bje za politično
življenjsko obliko evropske celine. Gdansk in polj-
ski hodnik sta jo samo sprožila. Pravi vzrok za-
njo pa je v zgodovinski nujnosti, da se nasproti
okostelelemu nazadnjstvu in pokvarjeni obliki
vladavine uveljavijo revolucionarna načela.

Revolucionarni cilji vojne so bili jasno pove-
dani v uradnih poročilih o sestankih med Duce-
jem in Ribentropom ter med Ducejem in Hitler-
jem. Ti cilji hočejo odstraniti posebne mednarodne
pravice sloja izkoriščevalcev, pripadajočih nekemu
narodu, ki za svoje kupčije izkorišča potrebe in
stiske drugih narodov ter njihove geopolitične po-
močnike.

Na vzhodu vlada zatišje

Siloviti boji v Tuniziji — Zavezniške oklepne sile pognane v beg
Italijanska in nemška letala bombardirajo nasprotnikove postojanke
noč in dan

Hitlerjev glavni stan, 27. aprila. Nemško
vrhovno poveljstvo je večer objavilo tole uradno
vojno poročilo:

Z vzhodnega bojišča ne poročajo o nobenem
pomembnem bojnem delovanju.

Pred kavkaško obalo so potopile lahke nem-
ške pomorske oborožene sile sovjetski hitri tor-
pedni čoln, poškodovale več drugih in zažgale en
parnik.

Obračunska bitka na tuniškem zahodnem bo-
jišču se nadaljuje z nezmanjšano silovitostjo. Kljub
veliki številčni premoči je bil sovražniku tudi več-
eraj onemogočen vsak uspeh s prodorom. Vdori

manjkljivosti, zaradi česar so ti narodi v nepre-
trgani gospodarski sužnosti, v socialnih težavah,
v notranjih in zunanjih političnih krizah in na-
vsezadnje tudi v vojni.

S tega stališča zadobiva zamisel boja proti
imperializmu in kapitalizmu točen in prijemljiv
smisel za vsakega Evropejca. En sam pogled na
velika politična in socialna vprašanja iz dobe pred
sedanjo vojno kaže, kakšen vir za politično in so-
cialno napetost je vedno bilo hoteno preprečevanje
pravičnega izkoriščanja zemeljskih dobrin ter
hotena igra imovitev z neimovitimi ter izsiljevanje
močnice, ki žive od svojega dela.

Odstranitev tega vzroka je prvi pogoj za pre-
preženje vojne v bodoče in dejanski pogoj za vek
sreče, katere ho delčno vse človeštvo. To je tudi
prvi cilj sedanje vojne. »Šli smo v boj zoper za-
hodno nazadnjstvo in zoper kugo od vzhoda, ki

strnjenih oklepnikov so bili prestreženi, sovražnik
pa po ogorčenih borbah vržen nazaj s hudimi iz-
gubami oklepnikov. Podnevi in ponoči so bili močni
oddelki letalstva nad sovražnikom ter so napadali
izhodiščne postojanke oklepnikov, baterije in vrste
čet z bombami in drugim orožjem. V letalskih bo-
jih in po protiletalskem topništvu je bilo uničenih
12 letal. Pogrešajo dvojce lastnih lovskih letal.

V zadnjih dnevih so se na žariščih bojev z
zgledno borbenostjo in neustrašeno hrabrostjo po-
sebnost odlikovale in prekrizale nade sovražnika v
prodor 10. oklepna divizija, divizija Hermann Gō-
ringa in 751. polk grenadirjev.

Nemška podmornica torpedirala letalonosilko »Ranger«

Berlin, 27. aprila. s. Glede potopitve ameriške
letalonosilke po nemški podmornici poudarjajo v
berlinskih vojaških krogih, da bodo izgrubo velike
in moderne ladje, s katero so doslej šteli ladijske
sprevede po Atlantiku, toliko bolj živo občutili, ker
jo vsaj za zdaj ne bodo mogli nadomestiti z nobeno
ladjo te vrste.

Vrh tega opozarjajo, da so od sedmih letalo-
nosilk, ki jih je ameriško brodogradništvo ob začetku
vojne, Japonci potopili v bojih v havajskih vodah
30.000 tonsko »Saratoga«, na Koralmem morju
33.000 tonsko »Lexington«, 19.900 tonsko »York-
town« in 14.700 tonsko »Wasp«; v vodah okrog mid-
wayskih otokov pa 19.900 tonsko »Enterprise« in
19.800 tonsko »Hornet«. Zadnja te vrste je bila
letalonosilka »Ranger«, ki so jo Nemci potopili na
severnem Atlantiku.

Berlin, 27. apr. s. O potopitvi ameriške letalo-
nosilke »Ranger«, ki jo navaja večeršnje uradno
nemško vojno poročilo, je poveljstvo nemške pod-
morniške postojanke sredi objavilo naslednje po-
drobnosti: V prvih jutranjih urah večer je ome-
njeno poveljstvo nemške podmorniške postojanke
dobivalo brezčimna poročila neke podmornice, ki je
osamljena delovala na severnem Atlantiku ter tam
zapazila ameriško letalonosilko. Sovražna ladja je
plula s hitrostjo 30 milj ali 35 km na uro in je bila
videti kakor bajno, na morju zibajoče se letališče,
okrog katerega so poletavale skupine letal, ob stra-
nem pa so ga šteli številni rušilci. Navzlic tej ve-
likanski nasprotni sili in kljub viharnemu morju,
je nemška podmornica tesno plula za ladijskim
sprevedom ter čakala ugodnega trenutka za napad.
Okrog sedmih zjutraj je podmornica izstrelila celo
vrsto torpedov v smeri proti letalonosilki in proti
zaščitnim rušilem. Letalonosilka je bila zadeta, na
njej so izbruhnili veliki plameni in silne eksplo-
zije so se začele celo na poveljniškem mostiču
podmornice, ki je zdaj vzplula na površje. Velika
ameriška letalonosilka »Ranger« se je začela naglo
potapljati. Zaščitni rušilci so se takoj lotili reše-
vanja in niso mogli zasledovati nemške podmornice.

Polem ko se je podmornica umaknila z nevarnega
področja, je poveljnik, poročnik von Bülow, povelj-
stvu javil uspeh.

Posadka letalonosilke — večinoma so bili v
njej posebni veščaki za tehnična opravila — je
šela 1788 mož, med katerimi je bilo 163 častni-
kov. V mirnem času je lahko sprejela na krov
72 letal, toda po nasprotnikovih izjavah samih se
je dalo to število povečati na 120, kar je seveda
zahtevalo sorazmerno zvišanje števila tehnične
osebe. Velike delavnice, opremljene z najbolj mo-
dernimi tehničnimi pridobitvami, so popravljale in
spopolnjevale letala ter so bile med seboj pove-
zane s celo vrsto dvigal. Na krovu letalonosilke
je bila velika jeklena ploščad za odlet letal. Da
si lahko predstavimo, kolikšna izguba je s tem
doletela ameriško brodogradništvo, je dovolj, če se spom-
nimo letalonosilke »Wasp«, ki je imela približno
iste značaje in je po trditvah pristojnih ameriških
krogov veljala več ko 600 milijonov lir. Pri tem
pa še ni všteta vsota za oborožitev te ladje in za
letala. Potopitev »Rangerja« pa je v sedanjem
trenutku toliko bolj pomembna, ker so vprav v
zadnjih tednih angleški veščaki mislili, da bi la-
hko omilili nevarnost podmornic s tem, da bi na
severnem Atlantiku imeli ploveče trdnjave, ki bi
služile kot oporišče za letala proti podmornicam.
Na severnem Atlantiku je namreč obširen, 600
milj dolg odsek, ki je za navadna letala nedo-
segljiv, pa naj pridejo iz Amerike, Grenlandije,
Islandije ali iz Anglije.

Uničevalne sanje angleškega bogataša

Berlin, 27. aprila. s. Nemški listi se znova
bavijo s predlogi lorda Vansittarda, znanega so-
vražnika Nemcev, ki pod naslovom »Moje življenjske
skušnje« predlaga nič manj kakor naslednje:

1. Končno odpravo nemškega brodogradništva, vojske in letalstva.
2. Popolno odstranitev vsake vojaške organizacije v Nemčiji.
3. Razpust hitlerjevskih mladinskih organizacij.
4. Razpust vseh športnih združenj.
5. Uničenje nemške vojske moči.
6. Konec nemške gospodarske moči.
7. Zasedbo nemškega ozemlja po oboroženih silah držav, ki so nasprotnice Nemčije.

Se enkrat, pravijo nemški listi, eden pogla-
vitnih zastopnikov angleškega bogatstva javno
razlaga svoje nore sanje o uničenju, a pozablja,
da bi se zaradi tega, ko dela račun brez krčmarja,
to je brez upoštevanja nemške vojske in njene
vojske, utegnili nepričakovano znajti pred zelo ne-
prijetno resničnostjo.

Španske zahteve po novih ozemljih v Afriki

Madrid, 27. aprila. s. Pod naslovom »Zakonite
zahteve Španije v Afriki« prinaša madridski ted-
nik »El Espanol« članek, v katerem preračunava
vprašanje španskega razmaha po afriških tleh.
Clankar trdi, da Francija po končani vojni ne bo
mogla dobiti spet nazaj vsega svojega kolonial-
nega imperija, in v splošni preureditvi teh de-
žela bo treba upoštevati pravice Španije, v kolikor
»najosnovnejša načela mednarodne pravičnosti za-
htevajo, da se mora španski del Maroka znatno
razširiti, in sicer čisto naravno, na škodo franco-
skega dela«.

Clankar nato utemljuje to svojo trditev ter
pravi, da ozemlje, ki leži med Pireneji in gorov-
jem Atlas v Afriki, v geološkem, zgodovinskem in
zemljepisnem oziru spadajo skupaj, nato pa na-
vaja statistične podatke, ki dokazujejo pravice
Španije do francoskega Maroka. Omenja, da je
španski narod zaradi stikov, ki jih je imel in za-

se je rodila iz njega. Barikade evropskih revolu-
cij so se spremenile v ogromne prostore sedanje
vojne na kopnem, na morju in v zraku. Vse naše
zastave se bodo postavile za pravično stvar, kon-
čuje omenjeni list.

Čudne ameriške napovedi o more- bitnem razvoju sedanje vojne

Lizbona, 27. aprila. s. Henry Morgenthau, oče
ameriškega finančnega ministra, je ob svojem 70.
rojstnem dnevu rekel, da bi morale Združene dr-
žave do skrajnosti napeti vse moči in povečati obo-
rožene sile, da bi zmagale v vojni in rešile narod
pred bodočimi vojami. Stari Morgenthau, ki je
bil nekoč veleposlanik v Turčiji, uživa med svo-
jimi rojaki glas nekega preroka, kajti dolga leta
se je zavzemal za vojaško pripravljanje in je takoj
po prvi svetovni vojni napovedal nov, še hujši spo-
pad. Sedaj se je spustil v nova napovedovanja, ki
so, kakor vse kaže, vzbudila pri Amerikancih nove
skrb. »Potek in razvoj vojne« je dejal, »bo od-
visen od naših zaveznikov. Zato se moramo po-
svetovati z Rusi, Britanci in Kitajci. To bo zaple-
ten spopad in ne moremo videti v naprej posledice,
ki bi jih utegnili prinesiti. Storitvi moramo vse, kar
je v naših močeh, da preprečimo ponovitev vojne,
toda upoštevati moramo, da je treba biti priprav-
ljen tudi na drugo skrajnost.« Konec koncev kaže,
da staremu Morgenthau ni vse jasno in se boji,
da bi utegnili priti v bodočnosti do zapletov, ki bi
prisilili Združene države v novo vojno proti seda-
njim prijateljem in zaveznikom.

Zmanjšanje delavskih prejemkov v Sovjetski Rusiji

Stockholm, 27. aprila. s. V Rusiji so meseca
aprila znižali plače delavcem ter zmanjšali tudi
nagrade tako imenovanim stahanovcem, to je ti-
s. delavcem, katerih dnevna delovna storitev
je bila največja. To nasilno zmanjšanje vseh pre-
jemkov seveda ni povzročilo niti najmanjšega raz-
burjenja, zakaj delavci so v Rusiji strogo prive-
zani vsak na svojo tovarno. Kdor bi jo zapustil,
bi s tem zagrešil prestopek bega pred sovražni-
kom. Če pa delavci, ki so zapustili delo, sprej-
mejo morda v kako drugo tovarno, velja, to za
sabatžo. Beda med sovjetskimi delavci je velika,
četudi so je že navajeni. V sedanjih časih pa ce-
lo bedo opravičujejo z vojno.

Poostritev političnega položaja na Irskem

Berlin, 27. aprila. s. Protibritansko razpolo-
ženje v Severni Irski se je zadnje čase močno
razmahnilo in je dalo povod za vrsto spopadov
in ljudskih zborovanj, naperjenih proti vladi, ki
je odstopila. Položaj se je poslabšal zlasti od te-
daj, ko so britanske oblasti pustile, da bi v Se-
verno Irsko vdrle ameriške čete, ki se tukaj ve-
dejo, kakor da bi prišli v zavzeto državo. Prišlo
je do protiangelskih in protiamerikanskih demon-
stracij in je morala nastopiti policija z vojaštvom, da
je razgnala demonstrante. Prijela je mnogo ljudi.
Pri nedavnih preiskavah pri nekaterih domoljubih
je policija našla skladišče orožja in streliva, ki
naj bi služilo, vsaj tako trdijo angleške oblasti,
za nastop proti Amerikancem. To odkritje je raz-
burilo Angleže, ki so poostriili vse policijske
ukrepe.

Vesti 27. aprila

Pogoji za svetovni mir bodo ustvarjeni šele tedaj,
ko bo ameriška in angleška nizkotna misel-
nost uničena z ognjem in mečem, je povedal
glasnik japonske vojske major Ihači in dodal:
»Ponavljamo svoj sklep, da hočemo zmagati
ali umreti, kajti po tej vojni ne more biti
nobelih kompromisov več.«

Ameriško mornarsko ministrstvo objavlja, da so
v preteklem tednu znašale izgube v ameriški
mornarici 130 ljudi, od katerih je 10 mrtvih,
en ranjen in 111 pogrešanih. Skupno število
izgub v mornarici znaša od tega dne 7145
mrtvih, 4005 ranjenih in 13.128 pogrešanih.

Ključ za zavezniško zmago v Evropi in na Tihem
morju je v zadostnih sredstvih za prevoz, pi-
še angleški list »Times«. Če so Angleži in
Američani potrebovali 2 milijona ton ladjevja
za operacije v Severni Afriki, ni mogoče mi-
sliti na kaj takega na Tihem morju.

Madžarski regent Horthy je sprejel zastonje
oklepne divizije, ki se je vrnila z vzhodnega
bojišča. Horthy je odklopal nekatere častnike
in vojake, ki so se izkazali na bojišču.

Turška vlada je predložila zbornici v potrdilo
vojne kredite v znesku 90 milijonov turških
funtov.

radi sorodnosti ljudstev, ki tam prebivajo, eden
tistih redkih evropskih narodov, ki ima možnost
točno poznati islam in skleniti z njim sporazum.
Drugi dokaz, da imajo Španci pravico do teh de-
žel, je pomislek glede varnosti. Če so Združene
ameriške države opravile svoje prihode v Afri-
ko s tem, da so izjavili, da Afrika lahko predstavl-
ja nevarnost za Ameriko, od katere jo loči le
zelo ozko morje, se pa nihče ne bo čudil —
piše clankar — če Španija, ki je od Afrike ne loči
»razmeroma ozki Atlantik«, smatra zaradi svoje
varnosti za potrebno, da razširi svoje maroško
področje preko dosedanjih tsnih meja, ki ne do-
voljujejo niti razmaha niti varnosti.

Svoja izvajanja pa clankar končuje s pripom-
bo, da je sedanji položaj Španije v Afriki »poni-
ževalen« ter izjavlja, da je treba vsekakor najti
način, da se neizpodbitne pravice Španije, ki jih
ji doslej še niso upoštevali, priznati.

Letošnja Velika noč v Ljubljani in na deželi

Cerkvenim slovesnostim v stolnici je prisostvoval tudi Visoki komisar, v nekaterih podeželskih farah pa so bile slovesne velikonočne procesije

Ljubljana, 27. aprila.

Velika noč, praznik trpljenja in vstajenja, je bila in je našemu ljudstvu poleg božiča največji praznik v letu. Lepi verski običaji, svojstveni za našo deželo, blagoslovljanje velikonočnih jedil tudi v oddaljenih krajih, slovesne velikonočne procesije z novostalim Odršenikom čez zeleno polje in zoranih njiv ob pokanju topičev, sekanje pomaranč in pirhrov, vse to priča o pomembnosti teh dni, ko se ljudstvo kakor narava sama, ki se prav tokrat prebuja v polno, novo življenje, oživlja in duhovno prenavlja. Velika noč je postala ljudstvu praznik, ko se ob največji skrivnosti vere, čudežnem vstajenju Odršenika, obnovi naše življenje in zaupajo v veliki misterij Križanega, ki se je žrtvoval za nas in nas s smrtjo odrešil. Velika noč je pesem zmagovalstva, ki jo ponavlja ljudstvo vsako leto, ko zadoni čez zemljo »Aleluja«.

Letošnja Velika noč je šla mimo nas v dostojnem velikonočnem razpoloženju, kakršnega pač narekujejo resne razmere in vojni čas. Bili so to prazniki duhovne obnove, pa tudi tihega veselja v ožjih domačih družinskih krogih, kjer so se spet zbirale družine in se veselile velikonočnih dobrot.

Katoliška akcija je pripravila svoje članstvo na letošnje praznike posebno lepo: za vse stanove je priredila duhovne obnove, tako da je bila letošnja velika noč res praznik duhovne obnove in novega življenja. Na veliki petek se je zbralo pri škofovem govoru v stolnici toliko ljudi, da je bila velika cerkev natrpana do zadnjega kotička. V vseh ljubljanskih cerkvah so se praznične dni zbirali tisoči vernikov in molili pred lepimi božimi grobovi. Posebno slovesno pa je bila na veliko-nočno nedeljo v stolnici, kjer je prevzeli škof dr. Gregorij Rožman opravil velikonočne obrede, po globokem verskem nagovoru pa daroval še slovesno sveto mašo.

Ljubljana se je za veliko noč zelo razgibala. Le redkokdaj nam je bilo za velikonočne praznike vreme tako naklonjeno, kakor je bilo letos. Oživljena priroda je zvalila ljubljance v bližino okolice, kjer so se nasrkali čistega zraka in sonca. Letos so tudi meščani vse nekako bolj doživljali veličino teh praznikov. Mnogi so si zaželeli spet nazaj domov v krog svoje kmečke družine, da bi tam obnovili lepe velikonočne običaje in navade, ki jih v mestu tako radi pozabljamo.

Blagoslov velikonočnih jedil v najoddaljenjših krajih

Videm, 26. aprila.

Se lepše je bilo za letošnjo veliko noč na deželi. Ne povsod, vendar je bila letos velika noč lepa, sončna in zelena. Ljudje so si znali pomagati.

Norveških smučarskih tekem se je udeležilo tudi precej nemških tekmovalcev. Od nemških uspehov je najvidnejša zmaga v patrolnem teku na 20 km. Zmagala je, kot rečeno, nemška vojaška patrolja v času 2:08,38 pred domačo stafeto, ki je rabila za pot 2:23,58.

Če je še kdo prikril vrečico moke, jo je dal še malce sosedu, da je bil kolač. Jajčk, pirhrov pa je bilo dovolj, pa tudi prekajenega še precej.

Na veliko soboto so po vseh pričakovali duhovnika, da jim po stari navadi blagoslovi dobrote. Iz Vidma so pohiteli gospodje kaplani po svoji obširni fari: g. Lavrih je v spremstvu domačih fantov šel na Ilovo goro, na Hočevje, od tod v Zdensko vas in v Ponikve ter Malo vas, g. Fečkonja pa v Kompolje in Podgoro. Blagoslov božji je tako prišel tudi v najoddaljenejše kraje, kjer so jim velikonočni obredi še posebno svetli. Tako je bilo skoraj po vseh farah naše pokrajine.

Velika noč na Škocjanu pri Turjaku

Škocijan pri Turjaku se je za letošnjo veliko noč odel ves v zelenje bukovih gozdov in rožno cvetje sadovnjakov. Farani so se po grozotah parti-zanskega raja, ki so ga bridko okušali lanske poletje, oddahnili in svobodneje zadihali.

V pravem velikonočnem razpoloženju so se Škocijanci spominjali Gospodovega trpljenja in smrti, zvonovi farne cerkve so s pritokovanjem oznanili velikonočno jutro in vabili vernike k praznovanju Vstajenja. Ze ves veliki teden so se ljudje menili: »V Škocijanu bo tudi letos procesija.« Tako je bilo oznanjeno na cvetno nedeljo. »Saj tudi velike noči ni, če ni procesije,« so modrovali očanci.

Velikonočna procesija v mirnih časih ni bila nič izrednega. Včasih jo je preprečil dež in ljudje so upali, da bo drugo leto boljše in lepše. Kako lepe bi bile procesije po naši zemlji, ko se je zgodnja pomlad že odela v zelenje in cvetje! Zmago slaveč Gospod bi blagoslovljal polje in mlado rast in kmetov znoj in trud. Toda le redko kje pri nas je šel Gospod v verniki čez polja. Tega so se Škocijanci zavedali, zato so želeli, da bo letos še bolj slovesna kot druga leta.

Procesijo je vodil domači g. župnik Zupančič Janez ob asistenci g. kaplana in bogoslovca, udeležili pa so se je poleg množice faranov iz vseh vasi tudi fantje vaše kraje in poveljnikom. Nekaj posebnega je bilo streljanje, ki je dalo vse slovesnosti izraz močovitosti in slavlja. Po procesiji je bila slovesna sv. maša, pri kateri je pel domači pevski zbor pod vodstvom g. Marolita Satlerjevo »Missa seraphica«.

Ljudje so se po slovesnosti polni veselja vračali na svoje domove. Z njimi je šel vonj velikonočnega kadila in blagoslova v preproste domove, kjer so se družine zbirale za mizo k velikonočni gnetji in kolaču.

Iz oblačnega jutra se je zjasnilo v sončen dan

Vse je vabilo ven v naravo. Skupina fantov se je podala po popoldanskem blagoslovu v smeri proti Ahacu na Sloko goro, kjer so še sledovi staroga slovanskega gradišča. Tu so posedli po velkem mahu, pomešanem s travo. Okoliške vasi pa so se belile v zelenih bregih in gozdovih. Fantje so poslali velikonočne pozdrave vsem, ki niso šli k velikonočni procesiji, in vsem, ki

hrepene po velikonočnih praznikih. Ko so vso domovino prehodili, so s pesmijo pozdravili: »Prav lepa je škocijanska fara!...«

K čudežni Materi božji na Železnici

Mnogi so pohiteli na prijazni hriček na Železnici pri Lipljanih, kjer stoji stara cerkev čudežne Matere božje, h kateri se zatekajo v stiskah vsi župljani v Škocijanu. Njena milostna pomoč je znana dale naokoli tudi po drugih župljanih.

Župljani so iz hvalečnosti, ker jih prav v današnjih časih tako posebno čudežno varuje, sklenili Železniško M. B. kronati kot Kraljico Usmiljenja. V te svrhe zbirajo zlato in srebro, da ji napravijo čim lepšo krono. Od vseh strani prinašajo srebrne stare krovce, verižice, zlate prstane in zlatnike, tako da že danes znaša zbirka za krono 2 kg srebra in 23 dkg zlatih predmetov.

So pa tudi priprave za prenovljenje cerkve. Zelja vseh je, da železniška cerkva postane daleč naokrog znana božja pot.

Taka je bila Velika noč v Škocijanu. Vsem bo ostala v spominu in očanci bodo pripovedovali otrokom o letošnji velikonočni procesiji, kakršne že dolgo ni bilo v tej fari.

Lepe velikonočne procesije so bile tudi v nekaterih drugih podeželskih krajih. Tako n. pr. na Vidmu, v Novi Stifiti pri Ribnici, v Cerknici, Begunjah in še drugod.

Lepa je bila letošnja Velika noč, lepa, ker smo jo doživeli spet v duhu, ki ga prav ti prazniki narekujejo po veri in krščanstvu.

Razdeljevanje racioniranih živil v maju

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino sporoča: Meseca maja 1943-XXI bodo dobili potrošniki sledeče količine racioniranih in kontingentiranih živil:

1. Na navadno živilsko nakaznico (za vse potrošnike): dnevno 150 gr kruha ali 124 gr krušne moke ali 225 gr koruzne moke;

mesечно:
2000 gr živil za juho in sicer 800 gr testenin in 1200 gr riža,

500 gr sladkorja, 100 gr masti, 200 gr masla

1 del olja, 600 gr soli, 100 gr mila

200 gr fižola na odrezek »A« (samo na nakaznici, izdane od mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani).

Glede delitve sira bodo potrošniki pravočasno obveščeni.

2. Na dodatno živilsko nakaznico SD I (za ročne delavce): dnevno 100 gr kruha ali 82,6 gr krušne moke ali 150 gr koruzne moke.

3. Na dodatno živilsko nakaznico SD I+II (za težke delavce): dnevno 200 gr kruha ali 165,3 gr krušne moke ali 300 gr koruzne moke, mesечно 600 gr živil za juho in sicer 200 gr testenin in 400 gr riža.

4. Na dodatno živilsko nakaznico SD I+II+III (za najtežje delavce): dnevno 300 gr kruha ali 248 gr krušne moke ali 450 gr koruzne moke, mesечно 600 gr živil za juho, in sicer 200 gr testenin in 400 gr riža.

5. Na dodatno živilsko nakaznico za kruh za bolnike: dnevno 100 gr kruha ali 82,6 gr krušne moke ali 150 gr koruzne moke.

6. Na dodatno živilsko nakaznico »GMA« (za otroke do 3. leta): 1000 gr živil za juho na mesec, in sicer 900 gr riža in 100 gr testenin, mesечно 500 gr sladkorja, mesечно 750 gr marmelade, in sicer 500 gr na že določeni odrezek in 250 gr na odrezek »I« (samo na živilske nakaznice, izdane od mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani).

7. Na dodatno živilsko nakaznico »GMB« (za otroke od 3-9 let): mesечно 500 gr marmelade (samo na živilske nakaznice, izdane od mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani).

8. Na dodatno živilsko nakaznico »GMC« (za mladino od 9-18 let): mesечно 500 gr marmelade (samo na živilske nakaznice, izdane od mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani).

9. Mesa. Vsak potrošnik se mora prijaviti pri svojem mesarju, ki pritisne svoj žig na odrejeni prostor na zadnji strani navadne živilske nakaznice, za tedenske nabave mesa bodo služili odrezki C, D, E in G.

Nakazilo usnja čevljarjem

Pokrajinski svet korporacij bo nakazoval za mesec maj usnje ljubljanskim čevljarjem od 10. do 20. maja 1943-XXI, po 20. maju t. l. do konca meseca pa podeželskim. Čevljarji, ki imajo pravico na usnje tudi za pomočnike, morajo z zadnjim plačilnim nalogom Zavoda za socialno zavarovanje ali na drug verodostojen način dokazati, da pomočnike

Svečane velikonočne ceremonije

Visoki komisar pri maši, ki jo je celebriral škof v stolnici.

Velikonočni dan so karakterizirale svečane verske ceremonije, ki so v mestne cerkve prilevale množice vernikov. Posebno svečan je bil sveti obred v stolnici, kjer je imel škof dr. Rožman vzvišen govor, nakar jebral slavnostno mašo, po kateri je množici, ki je bila napolnila svetišče, podelil papeški blagoslov. Obred, ki ga je mojstrsko spremljal stolnični zbor, je prisostvoval v uradni obleki Eksc. Visoki komisar, ki so ga spremljali ljubezniva soproga, Kvestor, poveljnik skupine CC. RR. in ožji krog njegovih osebnih funkcionarjev. Predstojnik stolnega kapitlja je sprejel na pfagu Visokega gosta, ki je sedel s soprogo v posebna rezervirana stola.

Po svečani ceremoniji se je Eksc. Grazioli podal v zakristijo, da izreče škofu in kapiteljskim kanonikom velikonočna voščila.

Izredni komisar za občino St. Rupert

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je imenoval za ukazom od 22. aprila 1943 gosp. Ivana Bana za izrednega komisarja občine St. Rupert.

Odobritev učbenikov za uporabo v šolah Ljubljanske pokrajine

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odreja:

Člen 1. — V prihodnjem in naslednjih šolskih letih se v šolah vseh vrst in stopenj v Ljubljanski pokrajini ne bodo smele uporabljati knjige, ki bi jih ne bil odobril za določeno leto Visoki komisar.

Člen 2. — Če natisnjene knjige, katerih pomorna odobritev se namerava zaprositi, kakor tudi rokopisi še ne izdanih knjig in že natisnjene knjige, katerih odobritev se namerava zaprositi, se morajo predložiti v treh izvodih vložitišči oddelka IV (prosveta) Visokega komisariata do vstetega 30. junija pred šolskim letom, za katero se prosi odobritev.

Člen 3. — Za vsako predloženo knjigo je navesti vrsto šole in razred, za katerega se prosi odobritev.

Člen 4. — Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino
Emilio Grazioli

Navodila za izvajanje naredbe z dne 31. avgusta 1942 o določitvi začasne vojne doklade poduradnikom

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odloča:

Člen 1. — Poduradniki obdržijo prejemke, ki so jih imeli na dan 11. aprila 1941.

Začasna vojna doklada se priznava v skupni višini 30% na temeljne prejemke od 1. julija do 30. novembra 1941 in 43% skupaj od 1. decembra 1941 dalje.

Člen 2. — Za poduradnike veljajo, kolikor so združljiva z določbami prednjega člena 1, izvršilna navodila po odločbi z dne 15. septembra 1942-XX št. 90.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino
Emilio Grazioli

res zaposlujejo. Dalje morajo čevljarji na deželi v smislu izdanih naredb potrdilom civilnega komisariata ali s potrdilom pristojne karabinjerske postaje dokazati, da je njihovo obratovanje pod kontrolo italijanskih Oboroženih sil. Tako potrdilo ne sme biti starejše od 14 dni. Podeželskim čevljarjem, ki se ne bi izkazali s takim potrdilom, se usnje ne bo nakazalo.

O porabi mora vsak čevljar voditi natančno evidenco. Izkazom o porabi usnja je posvečati večjo pozornost. V njih je izkazati vsako delo, pri katerem se je porabilo kaj usnja in označiti osebo tako natančno, da se more njihova identiteta, če je treba, brez nadaljnjih poizvedb takoj ugotoviti. Količina porabljenega usnja se ne sme skupno izkazati, ampak za vsako delo posebej, tako da je tudi v tem pogledu kontrola vsak čas mogoča. Nepravilno je, ako se v teh izkazih označujejo nekatera dela skupno, n. pr. ostalo usnje porabljeno za popravilo itd. Na izkazu o porabi za mesec april t. l. nakazanega usnja mora vsak čevljar tudi z lastnoročnim podpisom potrditi, da je navedeno usnje dejansko porabil. Obenem je treba izkazati, koliko mu ga je ostalo, dalje da nima na zalogi tudi nikakega drugega usnja. Čevljarji morajo ob nakazilu usnja predložiti za nove čevlje, katere so izdelali, tudi ločke oblačil, izkaznice, katere morajo nalepiti in s štampiljo ali z lastnoročnim podpisom uničiti. Končno se opozarja čevljarji, da za prebivalstvo v krajih, ki niso pod kontrolo italijanskih oboroženih sil, v smislu naredb ne smejo prevzeti nikakega dela.

Liscia e lucida
come sei è la punta
di ogni penna

Kot svila gladka in
svetla je konica
vsakega KAWECO
peresa.

Kaweco.

Perciò la KAWECO scorre
così facilmente come una
piuma sulla carta. Nelle
cartolerie e nei negozi
specializzati Vi mostre-
ranno ben volentieri i
vari modelli KAWECO

Zato KAWECO pero
teče s takšno lahkoto
po papirju. V trgovinah
s pisalnimi potrebščinami
Vam bodo radi
pokazali različne me-
dele KAWECO peres

BOGINJA MAŠČEVANJA

KRIMINALNI ROMAN

»Res? In kdaj je prišel gospod Kyle?«
»Okrog desetih.«
»Ste mu vi odprli?«
»Da, jaz, gospod.«
»Pa ste obvestili dr. Bliss, ko je prišel?«
»Ne, gospod. Gospod Kyle mi je dejal, naj ga ne motim. Po-
jasnil mi je, da je zato prišel celo uro prej, kakor pa je bilo do-
menjeno, ker si je želel ogledati nekatere predmete v muzeju. Dejal
mi je tudi, da bo nekoliko pozneje sam potrkal na vrata dr. Blissove
delovne sobe.«

»Ali je stopil naravnost v muzejsko dvorano?«

»Da, gospod... jaz sam sem mu odprl vrata.«

Vance je globoko vdihnil dim.

»Pa še nekaj, Brush. Opazil sem, da vrata niso bila zaklenjena

in da bi bil lahko kdor koli prišel v dvorano, ne da bi mu bilo
treba pozvoniti...«

Brusha so te besede osupnile. Hitro je stopil k vratom, se sklonil

in jih začel pozorno ogledovati.

»Res je, gospod... zelo čudno je to.«

Vance ga je pazljivo motril.

»Kako čudno?«

»Veste, gospod, ključavnica ni bila odpeti, ko je ob desetih

prišel gospod Kyle. Prepričan sem, da sem dobro videl vprav tedaj,

ko je šel on v dvorano. Dejal je, da bi bil rad sam v muzeju. Ker

pa včasih domači, kadar gredo za nekaj minut ven, puste vrata

priprta, sem se hotel prepričati, če se to ni zgodilo tudi danes

dopolodne. V tem primeru bi lahko vsak prišel v dvorano in motil

gospoda Kyleja, ne da bi jaz to opazil.«

»Toda, Brush,« je naglo segel v besedo Scarlett, »ko sem jaz ob

pol enajstih prišel sem, so bila vrata odprta...«

Vance je naredil kretnjo, kakor da boče koga posvariti, in dejal:

»Dobro je, Scarlett.« Potem se je obrnil spet k služabniku z

besedami: »Kam pa ste šli potem, ko ste popeljali gospoda Kyleja

v muzej?«

»V salon,« je odvrnil Brush in pokazal na vrata sredi hodnika

na levi strani glavnega vhoda ob vnožju stopnic.

»In do kdaj se ostali tam?«

»Pred desetimi minutami sem bil še tam.«

»Ste slišali gospoda Scarletta, ko je prišel in odšel?«

»Ne, gospod... Toda jaz sem tam zračil in zaradi brnenja elek-

tričnega motorčka morda...«

»To je že res. A če je motorček delal tolikšen hrup, kako potem

morete vedeti, da dr. Bliss ni odšel iz svoje delovne sobe?«

»Vrata v salon so bila odprta, gospod. Gotovo bi ga bil videl,

če bi šel ven.«

»Toda on bi bil lahko stopil v muzej in potem spet odšel skozi

vrata, ne da bi bili vi to slišali. Če niste slišali priti gospoda

Scarlett...«

»To je nemogoče, gospod. Dr. Bliss je imel na sebi lahko haljo,

kakršno ima za doma, ogrnjeno čez pidžamo. Njegove obleke so vse

zgoraj.«

»Odlično, Brush... Zdaj pa še neko drugo vprašanje. Ali se

zvonec pri vratih ni po Kylejevem prihodu nič več oglašil?«

»Ne, gospod.«

»Morda pa je le zvonil in je šla gledat kuharica Dingle, kdo

je... Tisti vražji hrup motorčka...«

»Prišla bi mi povedal. Ona dopolne ne hodi k vratom. Vse do

popoldneva ni po svoji zunanosti nič kaj predstava ženska.«

To je pač ženska značilnost... je pomrmral Vance. »Za zdaj bo

dovolj, Brush. Lahko greste in počakate, da vas pokličemo. Go-

spodu Kyleju se je pripetila nesreča in z njo se zdaj ukvarjamo.

Ne povejte nikomur ničesar... Ste razumeli?«

Njegov glas je nenadno postal strog in resen.

Brush se je globoko oddahnil. Zares je bil videti bolan in pri-

čakoval sem, da se bo vsak hip onesvestil. Njegov obraz je postal

bled kakor pobeljeno platno.

»Seveda sem razumel, gospod.« Z največjo težavo je sprego-

voril te besede.

Odšel je z nič kaj zanesljivim korakom ter izginil navzdol po

stopnicah na desni strani vrat, ki so držala v dr. Blissovo sobo.

Vance je nekaj po tistem povedal Markhamu, ta pa je potem

takoj poklical policista, ki je stal spodaj ob cesti.

»Stati morate tu v veži,« mu je ukazal. »Kadar pride narednik

Heath s svojimi možmi, mu recite, naj pride takoj k nam. Mi bomo

tamle.« Pokazal je na velika jeklena vrata, ki drže v muzej. »Če

pride kdor koli drugi, ga zadržite tu in nas obvestite. Poskrbite, da

ne bo kdo zvonil.«

Policist je pozdravil in se postavil na svoje mesto, mi z Van-

cejem, ki je stopal pred nami, pa smo odšli v muzejsko dvorano.

Stopnice, pokrite s široko preprogo, so vodile v zelo prostorno

dvorano, katere tla so bila nekako v višini ceste. Prvo nadstropje,

tisto, ki je bilo v višini glavnega vhoda, je bilo tu pretrgano, tako

da je bil strop velike muzejske dvorane dve nadstropji visoko. Dva

ogromna stebra z jeklenimi, iz kota v kot položenimi prečkami, sta

nosila strop. Tudi stene, ki so tvorile preproste stranske prostore,

so bile precej razdejane. Iz tega se je videlo, da je dvorana, v ka-

terno smo prišli, obsegala vso širino in dolžino hiše, — približno

10 krat 25 metrov — visoka pa je bila ta dvorana kakšnih deset

metrov.

Na sprednji

DRVARKA MARIJA

TOMAŽIC JOŽE BERANEK JOŽE

99.

Zidanje jima je šlo za čuda urno izpod rok in že pred večernim mrakom je stal sredi graščinskega močvirnatga pašnika nov, zidan križ.

Tedaj se pred njim zeleni zidar bahavo razkorači: »Pa mi naj še kdo poreče, da mi nisi pomagal zidati zlodjev križ! Ha, ha, ha! — Če bi za to vedela Drvarka Marija, ali bi te bila vesela! — Ha, ha, ha!«

To zidarjevo krohotanje je pastirčka neugodno spreletelo, zato ga brž vpraša:

»Kaj boš pa vanj postavil?«

»Bodi brez skrbi! Bom že izrezal kak kipec in ga postavil v zidek. Saj res, kar zlodeja napravim, da bo potem res pravi — zlodjev križ!«

100.

Medtem se je že dodobra zmačilo; prej temno-zeleno Pohorje je zdaj postalo modro; smrekovje in hovejve je v somračni modrini skoraj že utonilo. Izpod modrih vej je lezel na Dravsko polje modrikast somrak ter se nad ravnino dvigal, kot bi bilo po vseh hudourniških klancih priteklo gorsko vodovje in ga zalilo.

V večernem somraku je hočki pastirček gnal svoj ovčji trop proti domu. Stopal je globoko zamišljen nad novo skrbjo, če ga bo Drvarka Marija res vesela, ker je pomagal zidati zlodjev križ. Ozrl se je in šele tedaj opazil, da mu vražji zidar sledi kot črna senca. Za gozdom sta se oba hkrati ozrla na svoje celodnevno delo, zidan križ.

Ljubljana je zmagala na Hermesovem turnirju

Da nismo ostali med velikonočnimi prazniki brez nogometa, je Hermes priredil dvodnevni turnir, na katerega je povabil, razen sebe, še Ljubljano, Tobačno tovarno in Mladiko. Vreme je bilo ugodno, sončno in je oba dni prišlo na stadion lepo število gledalcev, ki so z zanimanjem sledili poteku iger. Kot prvi par sta v nedeljo nastopili moštvi

Tob. tovarna : Hermes 5:2 (2:1)

Takoj v začetku moramo poudariti, da je zaigrala Tobačna tovarna lepo, fair in povezano. Napadala je enostavno, vsak napad je bil nevaren. Prav solidna je bila pri njej obrambna trojica, ki je v kali razbila Hermesevanske preračunljive poteze, v kolikor jih je sploh bilo, kajti Hermes nam je predvedel sila neučinkovito in raztrgano igranje. Zdi se, da Hermes preživlja težko krizo. Želimo le, da bi jo kmalu prebrodil in da bi v nadaljevanju prvenstvenega tekmovalca postavil solidno enajstoro, ki ne bo igrala tako podrejenega vloge, kot jo je oba dni svojega velikonočnega turnirja. Zmaga Tobačne tovarne je bila zaslužena in neoporečna, saj je bila pretežno večino igre gospodar na igrišču. Sodil je g. Makovec.

V drugi tekmi sta se pomerili

Ljubljana : Mladika 10:0 (5:0)

Ljubljana je predvedla lep nogomet, ki je bil obenem tudi plodovit, saj so napadali 10-krat potresli Mladikino mrežo. V vseh vrstah je bila Ljubljana povezovalna, žoga je šla od noge do noge, tako kot je treba. Mladika se je nekaj časa uspešno upirala, končno pa so jo zdrobili Lj. »mlinice«. Če bi Mladika tudi tokrat igrala tako kot dan pozneje, bi Ljubljana prav gotovo ne žela tako velikega plena kot ga je. Ljubljana je spet pokazala, da je v Ljubljani precej pred ostalimi moštv. Sodil je g. Makovec.

Za ponedeljski igri so torej prišli v poštev pri premaganih Mladika in Hermes in zmagovalca Ljubljana ter Tobačna tovarna.

Mladika : Hermes 5:2 (3:1)

Tudi včeraj je Hermes predvedel le medlo senco tistega, kar zna oz. kar smo nekaj videli pri njem. Vse pri njem je bilo sila revno in ne vredno moštva, ki igra v I. razredu. Te tri vrstice so za Hermesevo oceno več ko dovolj. — Mladika je predvedla nasprotno precej boljše igranje od nedeljske partije. Žogo so lepo odvezemali, podajali in tudi streljali niso pozabili. Po premočni igri so zabili pet lepih zgoditkov. Igra Mladike je prav ugajala. Z zmago nad Hermesom je deloma popravila svojih nedeljskih 10:0 z Ljubljano. Sodil je g. Makovec.

Ljubljana : Tob. tov. 5:0 (2:0)

Nismo se zmotili, ko smo pričakovali, da bo tekma med zgornjima nasprotnikoma najbolj napeta. Tobačna tovarna kot tudi Ljubljana sta pri nedeljskih srečanjih pokazali solidno znanje in borbenost, s katero se odlikuje predvsem Tobačna tovarna. Zal pa, da se je ta srčnost pri včerajšnji igri nekajkrat otrešla nad. — Ljubljana je postavila svoje najboljše moštvo, ki so dokazali, da so vredni igralci prvaškega kluba. Vse linije so bile lepo povezane, najboljši pa je bil vsekakor napad, ki si je med igranje ustvaril nešteto lepih prilik, a jih samo pet izkoristil. Najboljši med Ljubljančani so bili brez dvoma Varl v pomočniški vrsti, pa Sandi, Duško in Ačko v napadu. Leva stran napada je malo šepala. Tudi obramba je bila solidna.

Torino novi italijanski državni nogometni prvak

Triestina, Venezia in Bari bodo še igrali med seboj; zadnji bo šel z Ligurijo v B divizijo

Nedeljski rezultati: Roma: Lazio: Atalanta 3:2, Bologna: Bologna: Ligurija 3:3, Bari: Torino: 1:0, Milano: Venezia: Ambrosiana 4:1, Livorno: Livorno: Milano 3:1, Torino: Vi-

Tobačna tovarna se je v igro zagrizla in ni pustila nasprotnikovega napada do sapa; vsaj v prvem delu igre ne. Obrambni trio je bil soliden, pa še ostali so prihajali na pomoč, kadar je bilo le preveč pred Oblakovi vrati. V ostalem so se fantje trudili, da bi z voljo in srčnostjo nadoknadili tehniko, kar pa ni šlo. Ves do konca igre je bila obramba še najbolj na mestu. Kolikorkrat je »zaplavala«, toliko golov je padlo. Med krilci sta bila prav dobra Januš in Roth, v napadu pa ni bilo posebno izrazitega igralca. Kot rečeno, je treba pohvaliti živost in borbenost Tobačne tovarne, le včasih gre taka bojevitost malo čez mejo in to ni dobro. Kaj imajo zdaj od tega, da je branilec poškovdovan in ko je sodnik čisto upravičeno Oblaku dosodil 11 m, ko je ta šel brez ovinka na gozo. Vsaka borbenost naj bo športna, viteška, ne pa, da je že podobna pocestnemu ruvanju in suvanju.

Sodnik g. Vesnaver je imel težko nalogo, ki jo je dobro opravil. Čudimo se le, kako in zakaj ni imel ob straneh straniških izprašanih sodnikov. Za takšno tekmo pač ne gre za prihranek nekaj kovačev, če je cela zadeva v športnem interesu. Zakaj je le treba gledati, kako priložitostni straniški zlomi držaj zastavice, s katero maha, od same nejevolje nad sodnikovo odločbo. Sodniška zveza naj v bodoče le razlikuje med juniorsko tekmo, kjer je en sodnik dovolj, in med tekmo tako borbenih klubov, kot sta bila včerajšnja. Tekma ni enaka tekmi, in to bi morali pristojni tudi vedeti.

Gole za Ljubljano so zabili: Sandi 2, Ačko 1, Duško in avto gol.

Ljubljana

Koledar

Torek, 27. maiega travna: Hozana Kotorska, devica; Peter Kanizij, spoznavalec in cerkveni učeni.

Sreda, 28. malega travna: Pavel od Križa, spoznavalec in ustanovitelj reda; Vital, mučenec; Valerija, mučenica.

Obvestila

Nocojšnji koncert tria: S. Korošec (flavta), prof. Karel Jeraj (viola) in Stenko Prek (kitara) bo začel točno ob 7 v mali filharmonični dvorani. Na sporedu so naslednja dela: Molino: Trio op. 45; Call: Trio op. 134 in Matejka: Serenada op. 26. Na koncert opozarjamo, predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

Sporod koncerta slovenskega tenorista Miloša Brišnika prinaša pestro vrsto samospelov in najpomembnejših arij iz raznih literatur. Vrstni red samospelov je sestavljen tako, da prinaša najrazličnejša občutja. Imamo globoko občutene pesmi, kakor tudi pesmi lahkega, vselega značaja. Isto velja tudi za arije, med katerimi so arije, ki jih prištevamo k najtežjim, pa tudi najznamenitejšim vse operne literature. Pevcu Milošu Brišniku ležijo na srečo predvsem skladbe, ki so bolj tehnične značaja in te skladbe mu dajejo vso priliko, da najlepše pokaže svojo pevsko izobrazbo, prožnost svojega glasu, ki sega tudi v najvišje tenorske lege, ki jih z lahkoto obvlada. Pri tem pa ni nikakor rečeno, da bi pevec zanemarjal tudi čustveno plat posameznih umetnin, kateri poseveča svojo pozornost. Kot spremljevalka na klavirju bo sodelovala pri tem koncertu pianistka Silva Hrašovecova. Koncert Miloša Brišnika bo v petek, dne 30. t. m. ob 7 zvečer v veliki filharmonični dvorani.

Pester večer v Drami. Danes, v torek, dne 27. t. m. se bo vršil ob 17 v Drami večer s peštrm sporedom, ki ga priredi skupina italijanskih pevcev in članov orkestra. Večer obsega deloma resne koncertne točke, ki jih bosta izvajala že znana pevca, člana Rimske Opere Reale, Giuseppe Taddei, bariton, in Giorgio Sembri, tenorist. Oba bosta pela točke, ki sta jih že izvajala na dveh koncertih v Operi z velikim uspehom. Druge točke bodo deloma orkestralne, izvajal jih bo Orkester Garibaldina, nekateri pa so lažjega značaja: komični nastopi raznih artistov in jazzovske točke. Sodelujejo priznani italijanski artisti in so njih nastopi zelo zabavni in posrečeni. Opozarjamo, da veljajo za prireditve izredno znižane cene od 10 lir navzdol in da so vstopnice v predprodaji pri dnevnih blaginji v Operi, nato pol ure pred pričetkom predstave v Drami.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Torek, 27. aprila, ob 17: Pester večer Orkestra Garibaldina. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol.

Sreda, 28. aprila, ob 18.30: »Prava ljubezen«. Red Sreda

Četrtek, 29. aprila, ob 18.30: »V času obiskanja«. Red Četrtek.

Petek, 30. aprila, ob 17: »V času obiskanja«. Mladinska predstava.

Opera:

Torek, 27. aprila, ob 18: »Carmen«. Gostovanje Josipa Gostiča, tenorista zagrebške opere. — Izven. Cene od 40 lir navzdol.

Sreda, 28. aprila: Zaprt.

Četrtek, 29. aprila, ob 18: »Trubadur«. Gostovanje Josipa Gostiča, tenorista zagrebške opere. — Izven. Cene od 40 lir navzdol.

33, Bologna, Fiorentina, Milano po 29, Atalanta, Lazio, Roma po 28, Vicenza 23, Bari, Triestina, Venezia po 24, Liguria 22.

V B razredu vodi Modena

V B razredu pa s tekami še niso pri kraju. Tudi tu so borbe prav napete in se vrstni red menja od nedelje do nedelje, a zdaj vodi še vedno Modena, tesno pa ji sledita Napoli in Pisa. Do pred kratkim vodeča Spezia je precej zaostala. Prav tako slabo vozi Padova, čeprav je sprva dobro kazala.

Preteklo nedeljo so bili doseženi tile rezultati:

Cremona: Cremonese: Savona 3:1, Udine: Pescara: Udinese 1:0, Siena: Siena: Pisa 2:0, Novara: Novara: Fanfulla 1:0, Roma: Mater: Alessandria 4:1, Padova: Modena: Padova 2:0, Spezia: Spezia: Brescia, Tekma je bila odgojena, Ancona: Napoli: Anconitana 5:2.

Vrstni red po točkah: Modena 39, Napoli 38, Pisa 36, Pro Patria 34, Spezia 32, Cremonese 31, Pescara 28, Padova 27, Anconitana, Fanfulla po 26, Novara 25, Alessandria, Mater, Udinese po 22, Siena 21, Savona 16.

Hermes rez. : Ljubljana rez. 2:1

Hermes jun. : Ljubljana jun. 2:1

Vič jun. : Mars jun. 8:3

Mars rez. : Vič rez. 5:3

Edgar Wallace:

Žabar s krinko

»Zato, ker ga teži vest, da ni danes še ničesar naredil v svojem uradu in potrebuje opravičilo, zakaj zanemarija svoje uradno delo,« mu je skočil Elk z dobrim odgovorom na pomoč.

Elk se nikakor ni počutil dobro ter je izrazil prvo priliko, da se poslovil. »Sedaj pa moram res že iti, gospodična Bennettova,« je dejal. »Jaz mislim, da bosta potrebovala vse popoldne, da si bosta lepo uredila stanovanje — — —«

Ko je spregovoril zadnje besede, se je zaslusal v predsobi glasno govorjenje. To je bil glasan, razburjen, histeričen ženski glas. Preden je Dick prišel do vrat, da pogleda, kdo je došla kričava oseba, je že nekdo vrata sunkovito odprl in Lola je pridrla v sobo. Bila je vsa obupana, preplazena, njen lepi obraz oblit s solzami. »Gordon! Gordon! Oh, moj ljubi Bog!« je stokala. »Ali že veste?«

»Tiho!« je zapovedal Dick, kajti Ela je stala poleg njega. Ampak Lola ni razumela oziroma iz obupa ni mogla razumeti, kaj meni s svojo pripombo.

»Ujeli so Raya in obesili ga bodo! Lew pa je mrtev!«

Nesreče ni bilo mogoče popraviti

»Moj brat?« je vprašala Ela kar otrdela od začudenja. »Da, jaz sem to zvedela,« je stokala. »Sumila sem ter sem pisala. Dobila sem Fenanova fotografijo. Vedela sem takoj, da je to Brady. Žabar je to naredil! Ta načrt je bil skovan in pripravljen že pred meseci. Ne jočem za Lewom. — Prisegam, da ne mislim nanj! Toda ubogi mladenič! To je moja krivda, jaz sem ga poslala v smrt, Gordon!« Histerično stokanje jo je popadalo.

»Odvedite jo proč,« je rekel Dick mirno. Elk je odvedel skrušeno Lolo iz sobe.

»Ali je to res?« je vprašala Ela. Dick je priklimal. »Bojim se, da je res tako,« je rekel.

»Če bi vedela, kje bi lahko našla očeta,« je dejala Ela, pripravljena na vse.

»Kaj meni, da bi ga bilo sedaj dobro obvestiti, ko mu ne more nihče več pomagati.«

Opazovala je njegov obraz. »Saj imaš prav, Dick. Oče res ne sme o tem nič izvedeti. Dick, ali bi ne bilo mogoče, da bi Raya še enkrat videla?«

Dick je odkimal. »Ela, če je bil Ray tak junak, da je ves čas molčal, hotel

vam vsem prihraniti sramoto in bol, bi bil sedaj ves njegov pogum in vsa hrabrost zaman, če bi ga sedaj obiskala.«

Elk je prišel urno v sobo. »Brzjavka za vas, gospodična Bennettova,« je dejal. »Poštarja sem srečal pred hišnimi vrati. Odposlana je bila v Horshamu, kakor domnevam.«

»Odpri jo, prosim, nemara je od očeta.«

Dick je strgal ovojnico. Brzjavka je imela naslednjo vsebino:

»Vaš film sem razvil. Umora pa, ki je bil film, ne morem razumeti. Obiščite me čimprej! Selinski, filmsko podjetje, Horsham.«

»Kaj naj to pomeni?« je vprašal Elk. »Tudi jaz ne morem tega razumeti,« je dejal Dick. »Kakšen umor naj bi to bil? Kaj je tvoj oče poskušal delati posnetke za kino predstave?«

»Ne, dragi, gotovo ni kaj takega poskušal. Saj bi mi kaj o tem povedal!«

»Kakšne slike pa je oče poslal Selinskemu?«

Skušala je zbrati svoje misli. »Mislim, da so bili posnetki iz življenja postvi,« je rekla. »Dalje mi je govoril o nekem pokvarjenem filmu. Bil je na deželi ter je zaspal, medtem ko je prežal na jazbečovo družino. In med spanjem je imel sprožen aparat. Tega filma sploh ni hotel dati razviti. Najbrž ga je zamenjal. Saj Selinski postvi sploh ne omenja.«

Takoj moramo oditi k Selinske-

mu!«

Bil je Elk, ki se je tako naglo odločil poseči z energično roko v dejanje. Hitro je poklical avtomobil in vsi trije so se odpeljali proti Horshamu.

Ko so dospeli v podjetje Selinskega, je bil gospod Selinski ravno pri obedu. Stanoval je na drugem koncu mesta. Nihče njegovih uslužbencev ni nič vedel o filmu in tudi ni imel dovoljenja, da bi ga predvajal. Poldrugo uro so čakali v uradu na lastnikovo vrnitev, medtem ko so ga nekateri iskali po vsem mestu, če bi bil morda doma. Končno so ga staknili in prišel je. Bil je vljuden, majhen, barbljav žid, ki se je venomer opravičeval, čeprav ni svojih gostov pričakoval.

»Da — to je res čuden posnetek,« je dejal. »Vaš gospod oče, gospodična Bennettova, je izvrsten amaterski operater — prav za prav bo sedaj, ko dela tako izvrstne posnetke, postal poklicni operater! In če je res, da bo lahko posnel filme iz življenja živali v živalskem vrtu, bo stopil v prvo vrsto naših najboljših fotografov.«

Šli so za njim v veliko dvorano, v kateri so bili razvrščeni številni sedezji. Usedli so se pred belo platno.

To je naše gledališče,« je razlagal Selinski. »Ali morda veste, da je vaš oče v zadnjem času snemal kak film, ki je bil predviden za kino predstav?«

Scena je bila namreč odigrana prav dobro in naravno! Na skatli, v kateri se je nahajal film, je bil napis »postvi x ribnik«, Toda niti o postvih

niti o ribniku ni bilo ne duha ne sluha.«

Naenkrat je ugasnila luč in prostor je bil v popolni temi. Nato se je prikazala na platnu slika, na kateri je bilo videti v ospredju luknjo v peščeni zemlji. Dobro je bil viden rov v gnezdu, iz katerega je kukala čudna žival, ki se jo le redko vidi.

»Vidite, to je jazbec,« je razlagal gospod Selinski. »Do sedaj nudi film mnogo upanja na dober posnetek, toda ne vem, kaj je vaš oče nadalje hotel s tem filmom, ki ga nikakor ne morem razumeti. Tudi ves položaj kamere je postal drug.«

Medtem ko je govoril, se je slika premaknila nekoliko proti desni, ko da bi jo kdo močno povlekel v to smer. In sedaj je bilo videti dva moža — po izgledu potepuha. Eden je sedel, podpirajoč glavo z roko, drugi pa mu je prilival v kozarec neko tekočino.

To je Lew Brady,« je mrmral Elk, ves razburjen.

V istem trenutku je pogledal drugi izpod rok. Ela je vzklisknila.

To je Ray! Ah, to je Ray!«

Brez dvoma, to je bil on. Videli so, kako mu je Brady ponudil piti, kako se je sprva brnil, končno pa le izpraznil čašo. Nato so videli, kako je zehal in se vlegel v travo. Lew je obrnil ležečega spečega Raya na trebuh ter mu vtaknil nekaj v žep. Ker se je to nekaj zasvetilo, so ugotovili, da je bila steklenica.

»Steklenica!« je rekel Elk.

Človeško in nečloveško ravnanje z ujetniki

Po strašnem odkritju v Katinskem gozdu je razprava o tem vprašanju znova oživila

Zadnje čase spet stopa v ospredje razprava o človeških in nečloveških načinih vojskovanja.

Na pristojnih mestih v Berlinu pa k temu pripominjajo, da to vprašanje ni stopilo morda v kak nov stadij, zlasti pa, da Nemčija in Italija nista dobili od svojih nasprotnikov zahtevanih jamstev.

Negotova je dalje ostala usoda ujetnikov v Sovjetski Rusiji. Mednarodni Rdeči križ kljub vsem svojim prizadevanjem in kljub vsemu vnetemu poizvedovanju in povpraševanju, kako je s temi in onimi ujetniki, niti odgovora ni dobil. Tudi vse poskuse od strani tretjih, da bi vsaj nekoliko pojasnilo to boleče vprašanje, smatrajo v Berlinu za brezuspešne in si tudi v bodoče ne obetajo dosti od njih. Opozarjajo na dejstvo, da Sovjetska Rusija niti o ujetnikih svojih lastnih zaveznikov noče dati nobenih podrobnejših pojasnil. Tako na primer še vedno ni znano, kaj je z nekaj sto tisoči poljskih beguncem ki so se po vdoru Sovjetov na

Poljsko razbežali na vse strani in prišli pod Sovjetsko Rusijo.

Prav ničesar ni znanega, kaj se v Rusiji dogaja oziroma kaj se je zgodilo bodisi z ujetniki, pogrešanimi ali pa z begunci. Z velikim zanimanjem in pozornostjo zasledujejo v Berlinu, kako drugod po svetu odmevajo nemška poročila o pokolju deset tisoč poljskih častnikov. Kakšne odmeve imajo ta odkritja v Rusiji, v Berlinu ni znano. Tudi v Angliji, v Združenih ameriških državah doslej še niso zavzeli nobenega določnega stališča do tega vprašanja in tudi drugače niso dali nobene izjave, ki bi se iz nje dalo sklepati, kako mislijo.

Za posebno značilno pa smatrajo na berlinskih političnih mestih, da celo časopisje nekaterih narodov, ki je prej vselej z veliko vneto pisalo o kakšnih presenetljivih grozodejstvih, zdaj povsem molči in ne objavlja nemških poročil o strahotnih najdbah v Katinskem gozdu, kjer je našlo grob toliko poljskih častnikov ter o vsem, kar je s tem odkritjem v zvezi.

Boj proti Japoncem otežkoča izvedbo zavezniških nalog

Avstralski kriki, ki jih po mnenju »Daily Maila« Angleži ne smejo podcenjevati

Lorenzo Marquez, 21. aprila. s. Poročajo iz Melbourneja, da je v svojem predvčerajšnjem radijskem govoru avstralski minister Curtin rekel, da protijaponska borba na Tihem morju tako obremenjuje zavezniške zaloge, da se sem pa tja pojavlja nevarnost, da se bodo te zaloge izčrpale. Curtin je pristavil, da je dokaz za takšno stanje dogodek ob priliki nasprotnikovega letalskega napada na zaliv Milne, ko so nastopili tudi zavezniški lovci. Nasprotniku se je posrečilo prispeti do ciljev in izpeljati svojo nalogo: razbiti predragočeno brodovje.

Lisbona, 21. aprila. s. O vojaškem položaju Avstralije na široko razpravljajo londonski listi. »Daily Mail« poudarja v svojem uvodniku

nasprotje, ki se pojavlja med zmaganji nad Japonci, o katerih od časa do časa dvignejo Avstralski kriki, in med vpitjem o nevarnosti, ki prihaja vedno znova iz ust prav istih Avstralcov. Članek se končuje takole: Teh krikov nikakor ne smemo podcenjevati. Avstralija bo v nevarnosti, dokler bo nasprotnik sedel na otokih, ki jo obdajajo. Toda britansko ljudstvo je osuplo spriču nasprotujočih si izjav, ki prihajajo iz Avstralije. S svoje strani piše »Daily Sketch«, ko se bavi z washingtonskim govorom avstralskega zunanjega ministra Ewatta, tole: Na Tihem morju smo v primeri s sovražnikom precej na slabšem. Prav zares je Ewatt v svojem govoru poudaril, da so zavezniške letalske sile mnogo šibkeje kakor pa nasprotnikove.

Ameriške norčavosti v brk vsem resnim časom

Ženski krožki, ki tudi dokazujejo, za kako »vzvišene cilje« se Amerikanci bore

Nikjer na svetu menda ne ustanavljajo s tolikšno vneto najraznovrstnejših društev in klubov kakor ravno v Ameriki. Če je le mogoče ustanoviti kak neumen in čimbolj nesmiseln krožek, se to prav gotovo zgodi v Ameriki. S tem pa so seveda tudi večji ali vsaj manjši stroški, saj je treba za razne sestanke članov takšnih krožkov dobiti primeren prostor. In dostikrat najemnine ni ravno najmanjša. Na ustanovitvi občnih zborih potem navadno na široko razpravljajo o društvenih pravilih, ki se jih bodo člani morali strogo držati, ali ima to kak smisel ali nobenega, to v Ameriki ni važno — ter volijo, kakor pri drugih pametnih društvih, tudi predsednika, podpredsednika, tajnika itd. Pa niso morda samo moški tisti, ki jim gredo takšne norčije po glavi pač pa — in to predvsem — tudi ženske. Se vedno jih takšne otročarije niso minile, čeprav danes tudi Amerika preživlja dokaj resne case. Ženske se udeležujejo na tem polju s takšno vneto, kakor bi šlo za bog ve kako važne stvari. Neverjetno je, iz kakšnih razlogov in namenom se Američanke družijo v svojih krožkih.

Nekaj posebnega je tako imenovani »Krožek zapeljance«. Zelja po članstvu v tem krožku je baje — kakor beremo v belgajski »Dona Zeitung« — tolikšna, da morajo večkrat za daljšo dobo ustaviti vpisovanje novih članic, ker jih je preveč. Ni pa dovolj, da ta ali ona Američanka, ki se poteguje za članstvo v tem svojevrstnem krožku, v prošnji navede, da je bila »zapeljana«, pač pa mora to tudi dokazati s pričami.

Drugi tak bedasti krožek je »Krožek žensk s srcem na napačni strani«. Vsaka Američanka, ki hoče biti članica tega krožka, mora svoji prošnji za sprejem med članice priložiti zdravniško spričevalo, ki potrjuje, da ima srce res na napačni strani, to se pravi, na desni.

Kdor ve, da imajo v Ameriki takšne krožke, kakršna sta na primer gornja dva, se tudi

ne bo čudil, če mu kdo pove, da imajo tam tudi »Krožek smrti ubeglice«. V njem so včlanjene ženske, ki bi bile kmalu zgorele, doživele hud padec, a pri tem po čudnem naključju le ubežale smrti, ali pa na primer ženske, ki ni dosti manjkalo, da jih ni kdo povozil, recimo z avtomobilom ali s kakšnim drugim vozilom. Znak članic tega krožka je mrtvaška glava.

Na neskončnem seznamu newyorških društev je tudi »Krožek mladoletnih mater«, kar je tudi zelo značilno za Ameriko — piše omenjeni belgajski list. Višek vseh neumnosti pa so društva, ki imajo enostavno kar ženska krstna imena, kakor na primer krožki, ki so v njih včlanjene same Mary ali Daisy in podobno. Ženske z drugimi krstnimi imeni nimajo dostopa v takšne krožke.

In nazadnje naj omenimo še »Krožek žensk, ki hodijo samo peš«. Njegove članice se ne smejo nikdar poslužiti kakšnega vozila, pa če se jim še tako kam mudi. Po kakšnih pametnih opravkih se jim najbrž ne mudi, če imajo čas za takšne neumnosti, kakor so navedeni krožki. Morda pa naj vprav ti krožki dokazujejo, za kako »vzvišene« cilje se danes Amerikanci bore.

Skrivne zaloge orožja v Indiji

Bangkok, 21. aprila. s. Poročajo, da je angleška policija odkrila v okraju Natu v Zahodni Indiji veliko zalogo orožja, več topov, strojne ter samokresove s potrebnim strelivom. Po preiskavi so ugotovili, da je to orožje last rodu Hours v pokrajini Sind, ki se je dolgo borilo proti britanskim oblastem. V puševskem predelu iste pokrajine so našli v neki globoki jami 450 kg srebra in 56 kg zlata. Medtem ko so ta zaklad prevažali v Hajderabad, je skupina upornikov napadla spremeljavo, obstoječo iz 20 policijskih agentov in treh vojakov. Dva agenta in trije vojaki so obležali mrtvi, več drugih pa je bilo ranjenih. Po poročilih, ki so

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

351.
Hilon je vedel, kaj ga čaka. Ko se je vrnil domov, so tam že bili pretorijanci, ga zgrabili in ga odvedli na Palatin. Privlekli so ga pred Tigelina, ki ga je pozdravil z zlobnim licem, rekoč:

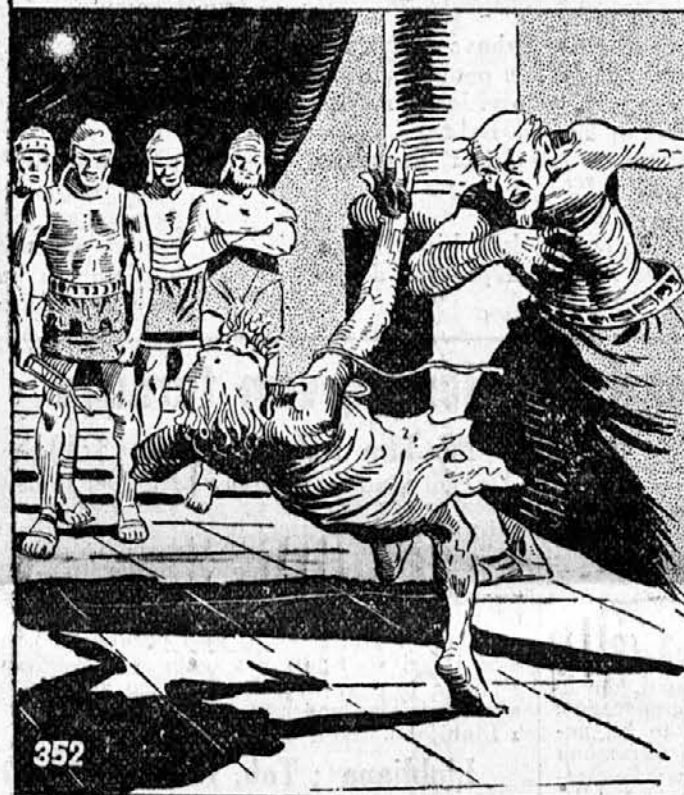
»Zalil si veličanstvo in kazni ti ne bo ušla. A če jutri pri igrah rečeš, da si bil pijan in da so požar zanetili kristjani, boš samo bičan in izgnan.«

»Ne morem, gospod,« je pothlo odvrnil Hilon.

Tigelin je pokazal v kot, kjer so stali štirje traški sužnji z vrvmi in kleščami v rokah, in dejal:

»Ali si videl, kako umirajo kristjani? Ali hočeš tudi ti tako umreti?«

»Tudi jaz verujem v Kristusa, gospod,« je odgovoril Hilon.

352.
Zdaj je Tigelin zbesnel. Skočil je h Grku, ga z obema rokama pograbil za brado, ga vrge ob tla, ga začel tepati in s penastimi usti vpiti:

»Prekliči!... Prekliči!...«

»Ne morem,« je odgovarjal Hilon.

»V muke z njimi!« je velel Tigelin.

prispela iz pokrajin, se je prehrabeno stanje vnovič poslabšalo, posebno pa v Luckonu, kjer je zaradi lakote prišlo do težkih nemirov.

Drobne za robom

Važnost vitaminov za človeško telo je zdaj že povsod priznana. Zlasti v časih, kakršni so sedanj, ko je prodaja in poraba živil omejena, nekaterih pa sploh ni več, pravična razdelitev vitaminov — pravi poročilo iz Berlina — lahko dosti pomaga prebivalstvu vojskujočega se naroda. Tako so v Nemčiji lanske leto oblagodarili 4 milijone ljudi, predvsem mater novorojenčkov z vitaminom C. Pravijo, da so ga razdelili med nje 450 milijonov obrokov tega

vitamina na dan, in sicer v obliki tako imenovanega »sladkorja Cebiona«.

Bakterije kažejo, kje je v zemlji petrolej. Ze svoj čas je geolog prof. Mogilevski ugotovil, da na petrolejskih področjih žive neke posebne vrste bakterije, kakršnih nikjer drugod ni. Ta trditev je brez dvoma velikega pomena, ker je skušnja dokazala njeno pravilnost. Na kraju, kjer so ugotovili takšne bakterije, so zemljo navrtali in v njej res našli petrolej. Če torej hočemo biti na jasnem, ali je na tem ali onem kraju v zemlji petrolej, ni treba drugega, kakor le ugotoviti, če je tam kaj Mogilevskijevih bakterij.

»SLOV. DOM« v vsako hišo!

CONRAD RICHTER:

PLANJAVA

Nikakor ni bila utrjena niti za en sam trenutek. Opazoval sem jo, sedečo na temni zofi; z živahnimi kretnjami se je pogovarjala z gospodom ob svoji strani. Pri tem sem imel občutek, kot ne bi nikdar spala, marveč bi mogla s svojimi prijatelji nadaljevati rajanje noč in dan.

Gotovo tudi ni prenehala z veseljačenjem, kadar je odšla s svojimi prijatelji v mesto, da je prebila noč pri Netnerwoodovih ali pri Holdernessovih, ki so bili sorodniki Bricea Chamberlaina. Enkrat ali dvakrat sem jo jaz odpeljal tja. V trenutku, ko sva se peljala skozi gosti nasad bombaževcev in tamarisk, je pričela neprestano govoriti; svoj nežni obraz je obrnila stran od širnega travnatnega morja, kot bi bilo kužno. Lahko bi se zaklela, da še ni nikoli videla antilope kretati se med govedom. Mislil sem si, da sem končno razumel smisel njenega nasada bombaževcev in tamarisk, ki jih ni bila posadila zgolj zaradi polne senice.

»Ustališa se bo takrat, ko bo imela otroke,« je rekla gospa Netnerwoodova sodniku Whiteu na dan Holmanove poroke, ko je Lutie posila diamantni nakit v svojih laseh.

IV. poglavje.

Kmalu so prišli otroci drug za drugim. Našel sem jih v veliki pročelni spalnici, ko sem prišel domov iz šole. Prva je bila debelejša deklica s temnimi očmi; drugi resen deček s kot ogrije črni očmi in lasmi; in tretji deček, čigar oči so bile nepričakovano sinje modre in lasje tako plavi in nežni, da so se dvigali in padali kot puh v moji sapi.

Niti jaz niti kdo drugi ni mogel opaziti spremembe na Lutie Brewtonovi. Po prvem otroku sem jo hotel iz spoštovanja klicati »teta Lutie«. Pa se je hitro obrnila k meni.

»Hal, ne kliči me tako!« je rekla in njene oči so se stemnile in se pričele bliskati. »Nikdar ne bom dovolj stara, da bi bila komur koli teta!«

Po drugem otroku je bila Lutie Brewtonova še vedno ista: vitke postave, živahna, krepka in njena nežna polt je bila brez gub. Takoj po rojstvu tretjega otroka je plesala osem od desetih četvork in valčkov z Briceom Chamberlainom kot soplesalcem v veliki dvorani ranča »Bar 44«.

Brice Chamberlain je bil od sedaj večkrat na stričevem ranchu kot mi je bilo prav. Če je bil stric doma ali pa ne, se je pripeljal na ranch po navadi s svojo sestrično, živahno, mlado, plavo gospo Moldernessovo. Washingtonska vlada se je bila že zdavnaj menjala in z njo njegova in sodnika Whitea služba. Brice Chamberlain je odprl odvetniško pisarno na prašnem salt-forskem trgu poleg vhoda v Giddingovo plesišče.

Stric mu je posvečal bore malo pozornosti, medtem ko je Brice Chamberlain ravnal z njim z nezmanjšano pozornostjo. Toda več kot enkrat sem ujel modre oči Bricea Chamberlaina, ki so ga merile; in zdela se mi je, kot bi bil rekel: »Pripadaš pretekli generaciji. Tvoj čas bo kmalu potekel. Mi bomo gospodarili svetu od sedaj naprej, ne pa ti!« In proti Lutie Brewtonovi je odkrito in zgovorno natoleval: »Civilizacija se hitro širi proti zahodu. Kmalu bo tu. In kadar pride, bodo te ravnine okoli ranča posejane s farmami in šolami!«

Jaz mu nisem posvečal nič več pozornosti kot moj stric. Toda nekoč, ko sem mu hladno izročil povabilo na kosilo, sem videl njegovo pisano mizo visoko nakopčeno s pol prozornimi, modro tiskanimi zemljevidi mestne občine; bili so prevlečeni s korekturnimi črtami. Kupi pisem zemlje lačnih vzhodnjakov, ki jih je prejemal od vsepovsod, so ležali v neredu po mizi. Pogled na vse to me je motil in ujezil.

Bil sem v slouiskem collegeu, ko se je washingtonska vlada zopet menjala. Tik pred povratkom domov sem bral z zadovoljstvom v lastforskem časopisu, pisnem v angleščini in španščini, da je Brice Chamberlain zaprl svoje pisarno. Predal je vse svoje

pravne zadeve odvetniku Archieju Meadeu ter se nameraval naseliti v Denveru, kjer mu je bilo obljubljeno mesto državnega pravdnika ameriških Zedinjenih držav. Dva tedna pozneje sem ga še vedno videl v Salt Forku. Temno sem gledal nanj, ko je šel s prislilno dolgim korakom preko prašnega trga. Oblečen je bil kot vedno zelo snažno; dolgo sivo vzhodnjaško suknjo je imel visoko zapeto, na glavi pa srebrnosiv veličasten zapadnjaški klobuk.

Šel sem pogledat k Henryju McCurtinu. Bil je malo bolj debel in počasan. Njegovi tenki, rjavi brki pa so bili malo bolj sivi.

»Ali ste tudi vi tako veseli kot jaz, ko gre oni stran?« sem ga vprašal, potem ko sva si bila stisnila roki.

»Ne vem, Hal, ne vem. Mesto je polno najrazličnejših govoric,« je zamrmral. Nato se je neokretno obrnil v stran, kot da bi bil preveč povedal.

Naslednji dan sem prišel na ranch. Zdela se mi je, da nisem bil nikdar videl Lutie Brewtonove tako živahne; njene oči so bile mrzlične, skoraj bleščeče in njena lica so rdela. Vse popoldne se je iz njenih ust izlival tok besed. Sedaj zaupljiva in odkrita kot sestra, že v naslednjem trenutku se je prilizovala. Med njenim pripovedovanjem sta se moja dva bratranca in mala sestrična skrivali pod mojim stolom, se vzpenjali in se obešali na moja ramena ter nosili mojo srebrno urino verigo.

Lutie Brewtonova je vedno postopala s svojimi otroki kot graciozna dama, ki je velikodušno privolila biti njihova dobra mati. Toda ta večer je na moje presenečenje rekla zamorki črni Hetty, da jih bo sama dala v njihove postelje. Stal sem tiho ob sliki, ki se je nudila mojim očem: božala je Jimmyja po njegovih umazanih nožicah in ročicah, imenovala je Saro Betho z nežnimi imeni, gubala je čelo s ponarejeno resnostjo ob Brokovi prozorni koži, za katerega je izjavila, da je Bog hotel, da bi postal deklica. Ves čas jim je s svojimi belimi rokami pomagala pri slačenju in oblačenju dolgih spalnih srajc, ki so pokrivalle njihove prste, ko so klečali pri molitvi na rjavi ovčji koži.